

Motion till riksdagen

1986/87:N182

Margareta Fogelberg m. fl. (fp)

Vissa utgångspunkter för energisystemets omställning (prop. 1986/87:159)

Konkurrens på elmarknaden

Marknadskonkurrens är viktig för ekonomisk effektivitet. På elmarknaden finns klara monopol tendenser genom förekomsten av ett enda nationellt eldistributionsnät och där dessutom ett företag har en helt dominerande ställning. För att undvika ensidiga satsningar på en eller ett fåtal tekniker när kärnkraften skall ersättas, är konkurrens viktig.

I propositionen under avsnitt 5, Ny elproduktion, nämns Vattenfalls och övriga kraftproducenters ansvar för erforderlig utbyggnad av ny baskraft. Energiministern utgår ifrån att kraftföretagen och kommunerna gemensamt kommer att utnyttja möjligheterna att bygga kraftvärme. I samband med 1960-talets kärnkraftsatsning som den teknik som skulle tillgodose ett ökat elbehov, utnyttjade Vattenfall sin dominerande ställning till att aktivt förhindra etablering av kommunal kraftvärme. Är det mera troligt i dag att kraftföretagen kommer att samarbeta med kommunerna?

Inom energisektorn finns flera exempel på dåliga erfarenheter av monopol men att konkurrens lett till lägre kostnader för konsumenterna (se t. ex. A. Kaijser: Stadens ljus, Liber 1986). Det är därför viktigt att inför kärnkrafts-utvecklingen ha flera konkurrerade aktörer som kan utveckla och utnyttja olika tekniker för elproduktion. Det finns ett stort antal sådana, vilka kan komma att utnyttjas under de närmaste decennierna, förutsatt att de ges möjligheter att utvecklas och introduceras. För att motverka konkurrensbegränsande åtgärder kan de ekonomiska villkoren för små elproducenter regleras, t. ex. med en lagstiftning i linje med den amerikanska PURPA-lagen. Ersättningen kan baseras på de produktionskostnader som de stora kraftföretagen undviker genom att slippa bygga ny kapacitet. De få men stora kraftföretagen bör inte ensamma svara för valet och utvecklingen av den teknik som skall ersätta kärnkraften.

Hemställan

Med hänvisning till vad som i motionen anförs hemställer vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att staten aktivt skall medverka till en energimarknad som inte ger utrymme för vare sig monopol eller konkurrensbegränsning.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att staten skall ge konkurrerande aktörer rimliga villkor och möjliggöra leve-

rans till elnätet t. ex. genom att reglera ersättningen till ny småskalig kraft.

Mot. 1986/87
N182

Stockholm den 1 juni 1987

Margareta Fogelberg (fp)

Charlotte Branting (fp)

Kerstin Keen (fp)

Margareta Mörck (fp)

Ingela Mårtensson (fp)

Barbro Sandberg (fp)